

[Hals](#)

Halsmandlarna sitter på var sin sida av svalget. Halsmandlarna är större hos barn än hos vuxna. Ibland kan halsmandlarna bli så stora att barnet får besvär av dem, som svårigheter att andas och svälja. Då kan barnet behöva opereras.

Förstorade halsmandlar är vanligast hos barn mellan två och fem års ålder.

Halsmandlarna är två körtlar som sitter på var sin sida av [svalget](#) i höjd med den bakre delen av tungan. Halsmandlar kan också kallas för tonsiller. Namnet halsmandlar kommer av att körtlarna hos en vuxen person har formen och storleken av en mandel.

Halsmandlarna består av så kallad [lymfvävnad](#). Lymfvävnad är en del av [kroppens immunförsvar](#). Halsmandlarna skyddar luftvägarna och mag-tarmkanalen mot infektioner.

Halsmandlarna är större hos barn och krymper under tonåren. Hos vuxna brukar de vara mycket mindre än hos barn.

Bilden till vänster visar halsmandlar som inte är förstorade. På bilden till höger har halsmandlarna blivit förstorade.

De flesta barn får inga besvär även om halsmandlarna ser mycket stora ut. Men en del barn kan få något eller några av följande besvär:

- Det blir svårare än vanligt att andas.
- Talet påverkas. Det låter tjockt och grötigt när barnet pratar.
- Problem med sömnen. Barnet kan till exempel snarka, sova oroligt och få [korta uppehåll i andningen](#).
- Barnets svalg blir så trångt att det blir svårt att svälja. Barnet kan bara äta finfördelad eller mosad mat i små tuggor.

Problem med sömnen kan leda till att barnet blir trött på dagen, eller överaktiv. Det kan också göra så att barnet kissar på sig på natten.

Kontakta [BVC](#) eller en [vårdcentral](#) om barnet har ett eller flera av följande besvär:

- svårigheter att äta
- andningsuppehåll under sömnen
- snarkningar eller andra sömnproblem.

Vänta tills det blir vardag, om det är helg. Många mottagningar kan du kontakta genom att [logga in](#).

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha [sjukvårdsrådgivning](#). Då kan du få hjälp att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Vid undersökningen tittar en läkare i barnets mun för att se hur stora halsmandlarna är. Det kan kännas lite obehagligt, men tar bara några sekunder. Läkaren håller ned tungan med en platt träpinne för att kunna se svalget bättre.

Barnet kan behöva undersökas vidare om halsmandlarna är stora. Då får barnet komma till en läkare som är specialist i sjukdomar i öronen, näsan och halsen.

Läkaren undersöker utrymmet bakom näsan för att se om körteln som sitter där är förstorad. Det kan ge liknande symtom som förstorade halsmandlar. Läkaren undersöker samtidigt bakre delen av tungan och nedre delen av svalget för att se om det är trångt där.

Undersökningen görs med hjälp av en smal, böjbar slang som kallas fiberendoskop. Eftersom det kan kännas lite obehagligt sprayar läkaren först med medicin som är avsvällande och bedövande.

Ibland görs också en så kallad sömnregistrering. Det är för att ta reda på hur många andningsuppehåll barnet har och hur långa de är. Sömnregistrering av barn görs på sjukhus.

Barn som har stora problem med förstorade halsmandlar kan behöva [operera halsmandlarna](#). Då tas hela halsmandlarna bort, eller en bit av dem. På så sätt skapas mer utrymme i svalget och de flesta barn blir av med sina besvär.

Det är vanligt att ett barn som har förstorade halsmandlar samtidigt har en förstorad körtel bakom näsan. Om barnet har en [förstorad körtel bakom näsan opereras även den bort](#).

Barnet är sövt under operationen. Oftast får man åka hem samma dag som operationen.

Du kan [söka vård på vilken vårdcentral eller öppen specialistmottagning](#) du vill i hela landet. Ibland krävs det [remiss](#) till den öppna specialiserade vården.

Du ska få vara delaktig i din vård. För att kunna vara det behöver du [förstå informationen](#) som du får av vårdpersonalen. Ställ frågor om det behövs. Du ska till exempel få information om behandlingsalternativ och [hur länge du kan behöva vänta på vård](#).

Du har möjlighet att [få hjälp av en tolk om du inte pratar svenska](#). Du har också [möjlighet att få hjälp av en tolk om du till exempel har en hörselnedsättning](#).

Du som behöver hjälpmedel ska få information om vad som finns. Du ska också få veta hur du ska göra för att få ett hjälpmedel.

Barn ska få [vara delaktiga](#) i sin vård. Det finns ingen åldersgräns för detta. Barnets möjlighet att ha inflytande över vården beror på hens ålder och mognad.

När du har fått information om vilka alternativ och möjligheter till vård du har kan du ge ditt samtycke eller på något annat sätt uttrycka ett ja. Det gäller även [dig som inte är myndig](#).

Du kan [välja att inte ge ditt samtycke till den vård som du erbjuds](#) Du får också när som helst ta tillbaka ditt samtycke.

[Halsfluss](#)

[Körtelfeber](#)

[Blodet och
immunförsvaret](#)

[Nationella kvalitetsregister](#)

[Tonsilloperation -
startside](#)

[Tonsilloperationregistret](#)

Senast uppdaterad:

2023-08-08

Redaktör:

Jenny Andersson, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Georgios Papatziarnos, läkare, specialist på sjukdomar i öronen, näsan och halsen, Sophiahemmet, Stockholm

Illustratör:

Kari Toverud, certifierad medicinsk illustratör

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

I

I

I

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#).